

SLOVENSKO ZDRUŽENJE ZA GEODEZIJO IN GEOFIZIKO

SEKCIJA ZA KRIOSFERO

poročilo o delu v 2024

Mihaela Triglav Čekada (GI)

Milan Kobal (UL BF)

Matej Blatnik (IZRK ZRC SAZU, UNG)

Petr Novotny (GRZS)

Polona Vreča (IJS)

Jaka Ortar (ARSO)

Manca Volk Bahun (ZVSP)

Miha Pavšek (GIAM ZRC SAZU)

Skupščina, Ljubljana, 30. 1. 2025

UL Biotehniška fakulteta (UL BF)

Aktivnosti (za leto 2024):

Sodelovanje v raziskovalnih projektih:

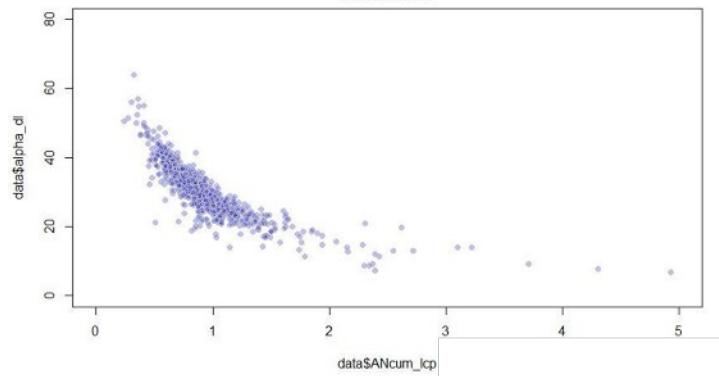
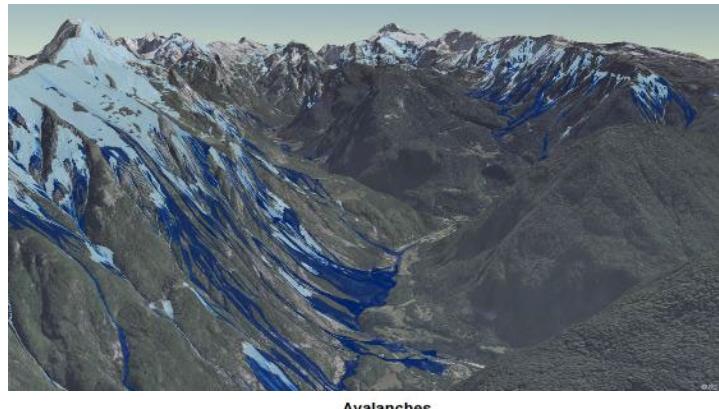
- Interreg Alpine Space MOSAIC - Managing protective forest facing climate change compound events, <https://bit.ly/4aO3rlX>

Sodelovanje z:

- Bundesforschungs und Ausbildungszentrum für Wald, Naturgefahren und Landschaft, Innsbruck AT
- Institut national de recherche pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement, Grenoble FR

Predavanja:

- Applying Avalanche & Gravitational mass flows modeling in Slovenia- scientific developments and practical outcomes, Belluno IT
- Gravitational mass flows modeling - collecting GMF event data in Slovenia and their application, Innsbruck AT

Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU (IZRK) & Univerza v Novi Gorici (UNG)

- **Aktivnosti:**

- Raziskave ledenih jam: več ledenih jam v Sloveniji (v sodelovanju z Emil Racovita Institute of Speleology, Romunija):
  - Zvezno merjenje temperature zraka (v različni globini v jamah in na okoliškem površju)
  - Spremljanje volumna ledu (lidarsko skeniranje v Snežni jami in Veliki ledeni jami v Paradani od leta 2000 dalje)
  - Analize starosti in mikrobiološke sestave ledu (vzorčenje v Veliki ledeni jami v Paradani)
- Proučevanje značilnosti **grohotnih tal** v Smrekovi dragi in Bohinjski Soteski (v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije):
  - Namestitev dodatnih merilnikov temperature zraka
  - Spremljanje temperaturnega gradiента in koncentracije CO₂ pri dihalnikih
  - Izvedba geofizikalnih meritev za ugotavljanje prevoljenosti podlage

Primerjava lidarskih posnetkov Snežne jame iz let 2022 in 2024

Namestitev merilnikov temperature v grohotnih tleh Soteske

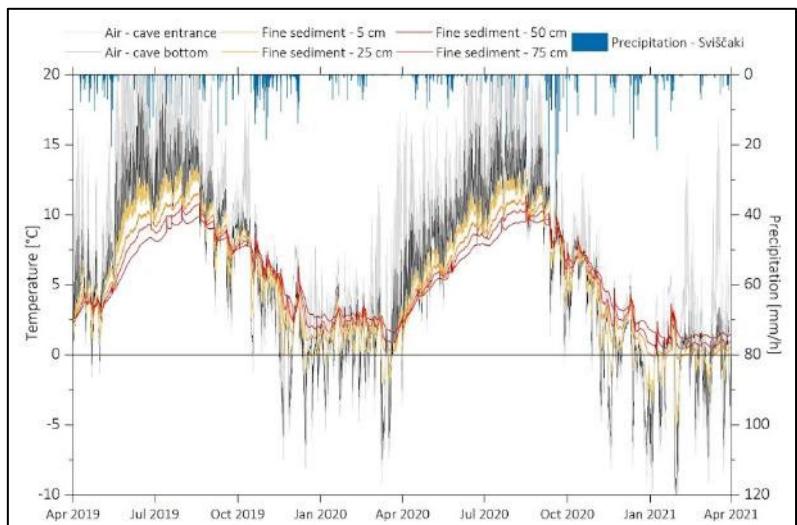
Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU (IZRK) & Univerza v Novi Gorici (UNG)

- **Aktivnosti:**

- Raziskave **sortiranih strukturnih tal v jamah**: jami Ledenica pod Hrušico in Barka (v sodelovanju z GIS, Alfred Wegener Institute Potsdam, Univerza v Oslu, Univerza v Hamburgu, Univerza v Stockholm):
  - Vodenje raziskovalnega projekta J6-4634: Razumeti krioturbacijo – do boljših napovedi usode ogljika iz talečega permafrosta s pomočjo kraških jam (CryoKarst), 2022–2025, v sodelovanju z Geodetskim inštitutom Slovenije
  - Vzdrževanje in nadgradnja novega sistema za zvezno fotografiranje sortiranih tal - za spremljanje dvigovanja in premeščanja delcev z izdelavo 3D modelov
  - Nadaljevanje zveznih meritev temperatur zraka in sedimenta ter vlage v sedimentu
  - Priprava dveh znanstvenih prispevkov na temo merjenj temperatur zraka in sedimenta ter inovativne obdelave fotogrametričnih posnetkov

Vzdrževalna dela na sistemu za samodejen zajem fotografij

Meritve temperature zraka in sedimenta v jami Barka

Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU (IZRK) & Univerza v Novi Gorici (UNG)

- Prispevki, konference:

- Udeležba na delavnici „**Scarioasa Winter Fest**“, 18.–24. 2. 2024, Ghetari, Romunija, s terenskim delom in dvema predavanjema:
  - Terensko delo v ledeni jami (meritve temperature in vlažnosti, lidarsko snemanje, vzorčenje ledu)
  - Predavanje o spremembah v količini ledu v Slovenskih jama na podlagi meritev temperature in lidarskega snemanja
- Udeležba na znanstvenem srečanju „**10th International Workshop on Ice Caves - IWIC**“, 12.–18. 5. 2024, Werfenweng, Avstrija, s štirimi izvlečki in predavanji:
  - Obu, J., Blatnik, M., Triglav Čekada, M., Zore, M., Bric, V., Overduin, P.P., Boike, J., Käab, A., Girod, L., Košutnik, J., 2024: Quantification of hourly particle movements on sorted circles in a karst cave in Slovenia
  - Blatnik, M., Obu, J., Martin Pérez, A., Košutnik, J., Gabrovšek, F., 2024: Ice level change according to 4 years of LiDAR measurements in caves Velika ledena jama v Paradani and Snežna jama na planini Arto (Slovenia)
  - Košutnik, J., 2024: A decade of ice cave research in Slovenia
  - Košutnik, J., 2024: Interaction between a cold scree and plant community, the Soteska case study, Slovenia

Vzorčenje ledu v jami Scarioasa tekom „Winter Fest“ dogodka

Ogled jame Eishöhle tekom konference IWIC

Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU (IZRK) & Univerza v Novi Gorici (UNG)

- **Prispevki, konference:**

- Predavanje na **31. Mednarodni krasoslovni šoli „Klasični kras“ – Pridobivanje in analiza podatkov v kraških sistemih**, Postojna, 17.–21. 5. 2024:
  - Obu, J., Blatnik, M., Triglav Čekada, M., Zore, M., Bric, V., Overduin, P.P., Boike, J., Kääb, A., Girod, L., Košutnik, J., 2024: Quantification of hourly particle movements on sorted circles in a karst cave in Slovenia
- Predavanje za Geomorfološko društvo Slovenije, 4. 12. 2024:
  - Obu, J., 2024: Sortirana struktura tla – raziskovanje mehanizmov nastanka na primerih s Svalbarda, Skandinavskega gorovja in slovenskih jam

- **Pripravili:**

- Matej Blatnik, Jaroslav Obu (IZRK), Jure Košutnik (UNG)

Predavanje na Mednarodni krasoslovni šoli „Klasični Kras“

Predavanje za Geomorfološko društvo Slovenije

Gorska Reševalna Zveza Slovenije (GRZS)

Aktivnosti :

- Reševanje in iskanje pogrešanih oseb v gorah in drugih težko dostopnih terenih – 629 intervencij.
- Vzrok nesreče zaradi snežnega plazu v 3 primerih (3 ponesrečene osebe, 1 smrtna žrtev).
- Usposabljanje gorskih reševalcev in planincev na delavnicah, obveščanje javnosti o nevarnosti snežnih plazov.

Sodelovanje z:

- Mednarodna komisija za gorsko reševanje – ICAR
- ARSO (dogovorjeno sodelovanje pri opažanju snežnih razmer)
- gorski reševalci Avstrije, Italije in Hrvaške v okviru Alpe-Adria
- Planinska zveza Slovenije

Institut “Jožef Stefan” (IJS)

IJS: Polona Vreča, Klara Žagar

Aktivnosti:

- **Raziskovalni monitoring** izotopske sestave padavin (tudi snežnih) v okviru SLONIP – IJS v sodelovanju z ARSO in IAEA (redni mesečni monitoring $\delta^{18}\text{O}$, $\delta^2\text{H}$ in ${}^3\text{H}$ v padavinah na 6 postajah)
  - **Spletna stran SLONIP** <https://slonip.ijs.si/>, dopolnjevanje z novimi podatki
  - **Obdelave** arhivskih podatkov
  - **Uporaba podatkov** pri interpretacijah (hidroloških: ocena zadrževalnih časov, ocena deleža lokalnih padavin in površinske vode v podzemni vodi; paleoklimatskih: rekonstrukcij podnebja)
- **Izotopske raziskave snega in ledu** v vzorcih iz Triglavskih ledenikov in ledenikov pod Skuto ter Viševniške ledenke, Snežne jame na Raduhi in velike ledene jame v Paradani v okviru domačih in mednarodnih projektov

Članki:

- ŽAGAR, K., ORTEGA, L., PAVLIČ, U., JAMNIK, B., BRAČIČ-ŽELEZNIK, B., VREČA, P. Unravelling the sources contributing to the urban water supply: an isotope perspective from Ljubljana, Slovenia. *Journal of Hydrology*, 2024, <https://doi.org/10.1016/j.jhydrol.2024.130892>
- VREČA, P., KANDUČ, T., ŠTROK, M., ŽAGAR, K., NIGRO, M., BARSANTI, M. An assessment of six years of precipitation stable isotope and tritium activity concentration records at Station Sv. Urban, Eastern Slovenia. *Water*, 2024, <https://doi.org/10.3390/w16030469>

Predstavitve:

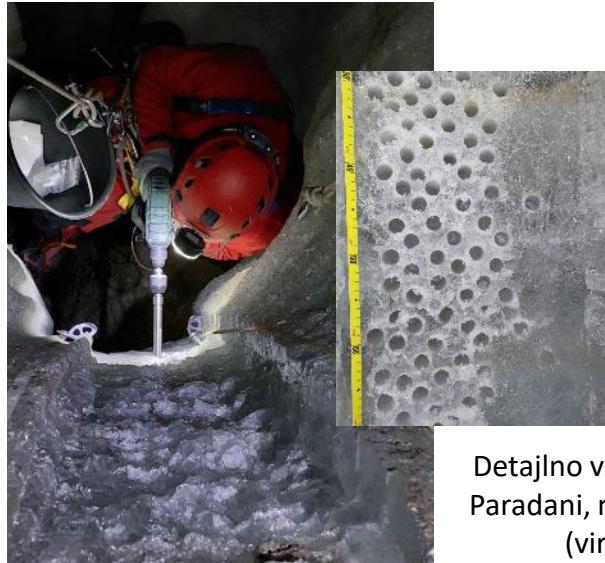
- VREČA, P. Snow and snow melt investigations in Slovenia. WATSON Final Online Conference, social event : Isotopes in snow hydrology, 10. 9. 2024
- VREČA, P., ŽAGAR, K., TIČAR, J., ZORN, M. Isotopic characteristics of glacier and ice cave deposits in Slovenia. First Research Coordination Meeting (RCM) of the IAEA CRP F33031 on “Understanding Hydrological Processes in Glacierized Catchments under Changing Climate using Isotope Techniques”, Dunaj, 2. – 5. 12. 2024
- Več predstavitev SLONIP raziskovalne platforme s podatki o izotopski sestavi padavin:
  - WATSON COST Action CA19120 meeting, Barcelona, 15. 5. 2024
  - Nacionalna delavnica Izboljšanje zmogljivosti upravljanja z vodnimi viri, Ljubljana, 2. 10. 2024
  - Meeting of the expert group "Isotopes and Environment", Ittigen, 6. 11. 2024

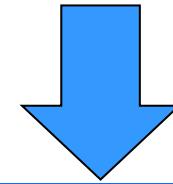
Institut “Jožef Stefan” (IJS)

Sodelovanje v nacionalnih raziskovalnih projektih

- **ARIS program P1-0143:** Kroženje snovi v okolju, snovna bilanca in modeliranje okoljskih procesov ter ocena tveganja – raziskave kroženja vode, raziskovalni monitoring izotopske sestave padavin (SLONIP)
- **ARIS projekt J6-3141:** Podledeniški karbonatni sedimenti - nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju (ZRC SAZU GIAM, IJS) – **raziskave izotopske sestave v vzorcih iz Triglavskih ledenikov in Ledenika pod Skuto**
- **ARIS projekt J6-50214:** Podpora rekonstrukciji holocenskega podnebja z visokoločljivimi kriosferskimi podatki iz kraških ledenih jam v Sloveniji (ZRC SAZU GIAM, IJS) – **raziskave izotopske sestave ledu**

Detajlno vzorčenje ledu v
Paradani, november 2024
(vir: GIAM)

Detajlno vzorčenje 2024

Snežna jama:

- > 900 vzorcev za izotopske in geokemične analize

Paradana:

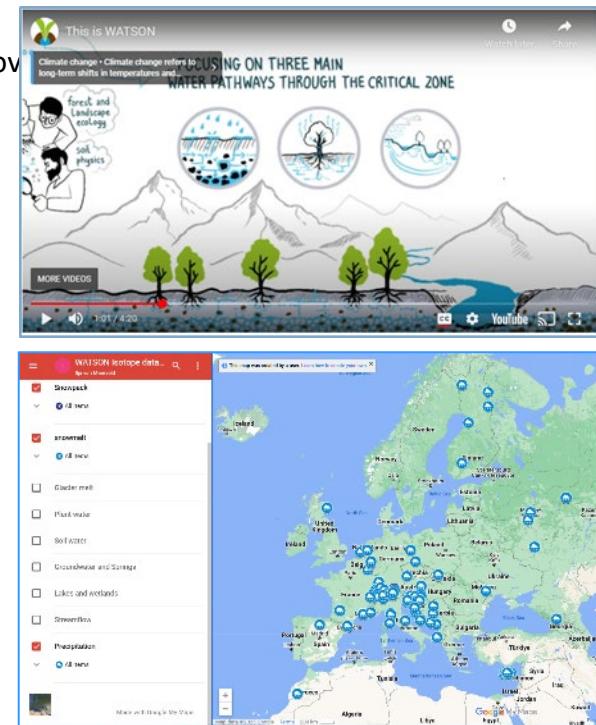
- > 1600 vzorcev za izotopske in geokemične analize

Institut “Jožef Stefan” (IJS)

Sodelovanje v mednarodnih raziskovalnih projektih

- **IAEA RER 7013 Evaluating Groundwater Resources and Groundwater-Surface-Water Interactions in the Context of Adapting to Climate Change:**
  - 27 držav, vodilni partner Gruzija, 2020-2023, zaključni sestanek januarja 2024
  - Raziskave izotopske sestave komponent vodnega kroga na območju reke Save, Prekmurja ter raziskave Triglavskih ledenikov in Ledenika pod Skuto (evalvacija rezultatov poteka)
- COST Action 19120 projekt: **WATer isotopeS in the critical zONe: from groundwater recharge to plant transpiration (WATSON):**
  - 36 držav, vodilni partner Italija, 2020-2024, <https://watson-cost.eu/>
  - WATSON cartoon (s prevodom v 20 jezikov, tudi v slovenščino): <https://watson-cost.eu/2024/09/19/watson-goes-cartoon/>
  - Udeležba na srečanju Extended Core Group (ECG), 14. 05. 2024, srečanju Working groups (WG1, WG2 in WG3), 15. – 16. 05. 2024, srečanju Management Committee (MC), 16. 05. 2024, Barcelona, Španija (P. Vreča)
  - Organizacija in sodelovanje na zaključni virtualni delavnici, 10.–12. 9. 2024, zbornik dostopen na https://watson-cost.eu/wp-content/uploads/2024/09/WATSON-FOAC-Book-of-Abstracts_finalv1.pdf (K. Žagar, P. Vreča)
  - Short Term Scientific Mission (STSM) pri Dr. Julijenu Farlinu, 7. –12. 7. 2024, Luksemburg (K. Žagar)
- **IAEA RER 7017 Ensuring Water Availability in a Changing Climate:**
  - 34 držav, vodilni partner Hrvaška, 2024-2027, nadaljevanje RER 7013
- **Isotopic Characteristics of Glacier and Ice Cave Deposits in Slovenia:**
  - v okviru IAEA koordiniranega projekta Understanding Hydrological Processes in Glaciated Catchments under Changing Climate using Isotope Techniques (F33031)
  - 2024-2027, IJS in ZRC SAZU GIAM

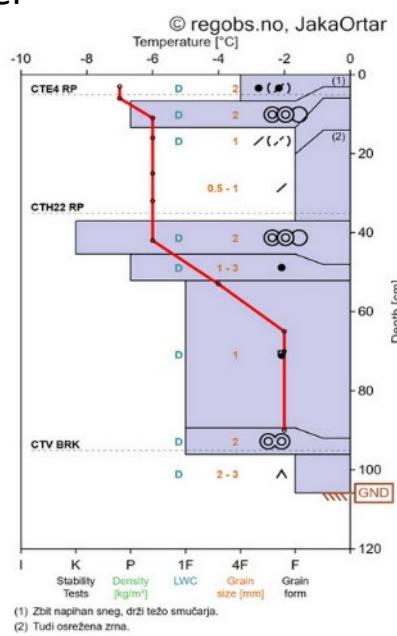
Agencija RS za okolje (ARSO)

plaz.arso@gov.si

Aktivnosti:

- operativno izdajanje plazovnih biltenov
(na osnovi meritev, terenskih opazovanj in lastnega računalniškega modeliranja snežne odeje):
vreme.arso.gov.si/plazovi
crossrisk.eu/sl/
- začetek postopka pridruževanja k ALBINA – mednarodni platformi za izdelavo in objavo plazovnih biltenov
V sezoni 2024/2025 poskusno objavljanje na testnem strežniku, operativno predvidoma v sezoni 2025/2026
- redni tedenski terenski ogledi snežnih in plazovnih razmer vsakokratno poročilo je javno objavljeno na regobs.no
- gorske avtomatske meritne postaje
skrb za infrastrukturo in izvajanje meritev v mreži meteoroloških postaj; obdelava dolgoletnih nizov za spremljanje podnebnih sprememb; itd.

Izredna vzdrževalna dela na gorski avtomatski postaji AMP Kanin.

Primer terenskega opazovanja in popis profila snežne odeje.
vir: regobs.no

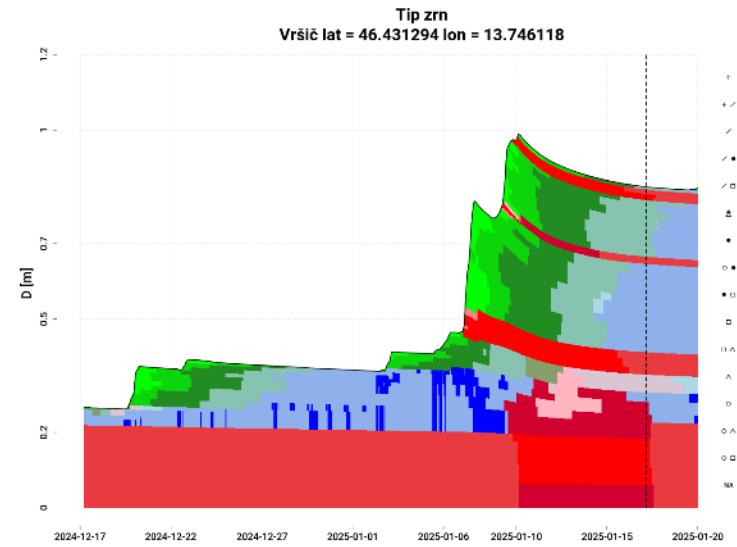

Agencija RS za okolje (ARSO)

plaz.arso@gov.si

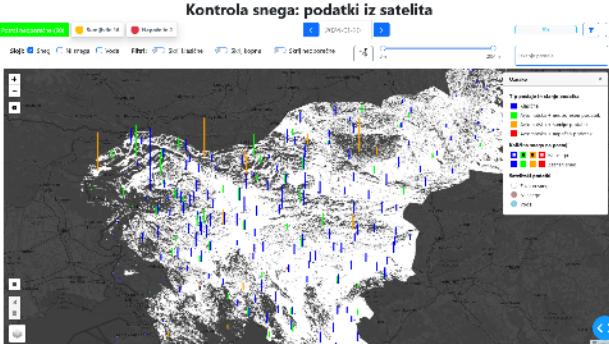
Aktivnosti:

- razvoj in vzdrževanje operativnih IT sistemov numerični modeli, spletne platforme, orodja za delo, vtičniki za razvijalce spletnih strani, itd.
- redne meritve višine novega snega in skupne višine snežne odeje na 160 klasičnih meteoroloških postajah, na 4 postajah tudi redne meritve vodnatosti snežne odeje
- razvoj algoritma za samodejno prepoznavo potencialno nepravilnih meritev višine snega na avtomatskih postajah s pomočjo strojnega učenja
- integracija satelitskega zaznavanja prisotnosti snežne odeje v postopek za kontrolo podatkov avtomatskih in klasičnih meteoroloških postaj

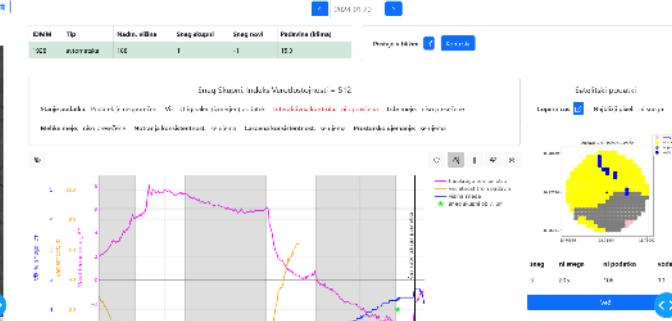

Primer izračuna sestave snežne odeje (tip zrn) z modelom CROCUS.

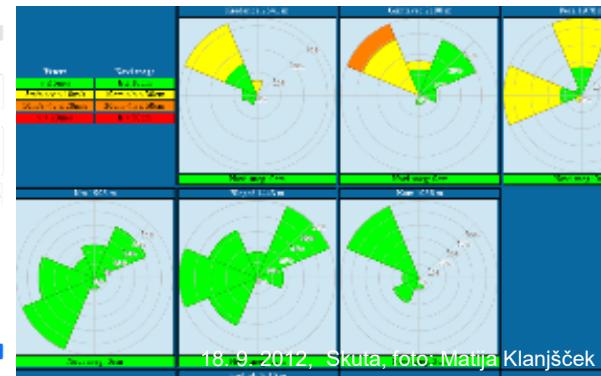
Aplikacija za kontrolo izmerjene skupne višine snežne odeje – v razvoju

Postaja Tolmin - Volče (828) dne 2024-01-20

Interni orodja za analizo snežnih razmer.

Agencija RS za okolje (ARSO)

plaz.arso@gov.si

Aktivnosti:

- evropsko združenje plazovnih služb EAWS (European Avalanche Warning Services)
zastopanje državne službe in sodelovanje pri nadalnjem razvoju mednarodnih standardov, pomoč pri vodenju evropske statistike plazovnih nesreč
- sodelovanje z ostalimi deležniki na področju plazov in informiranja uporabnikov (URSZR, GRZS, PZS, Snežak, itd.)
- občasna priprava mnenja o varnosti in smiselnosti pluženja ceste čez prelaz Vršič - krajevna ocena plazovne nevarnosti, terenski ogledi v sodelovanju z zunanjimi izvajalci.
- podpora za vnos terenskih opažanj
spletno & mobilno - vnos in izmenjava opažanj s terena; uporabniki lahko vnesejo splošne komentarje, priložijo slike, opišejo snežno odejo, snežne profile in preizkuse stabilnosti;

Znak nevarnosti

Vrsta nevarnosti: Ni opaznih znakov nevarnosti

Plazovna aktivnost

Cas: 16. jan.. Čez dan **Število, velikost in sprožilec:** Ni plazovne aktivnosti

Preizkusi

Preizkus: CTV@95cm(BRK) **Stabilnost:** Dobro
Preizkus: CTE4@5cm(RP) **Stabilnost:** Slabo
Preizkus: CTH22@35cm(RP) **Stabilnost:** Dobro

Snežni profil

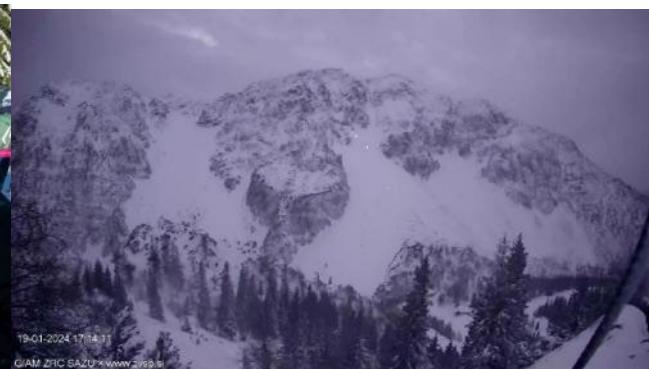
Komentar: Tla so na mestu profila razgibana, resje in skale. JV pobočje (vendar pozimi cel dan v senči), naklon 25°, višina 1850 m.

www.regobs.no

Zavod za varstvo pred snežnimi plazovi

- Organizacija in sodelovanje na tečajih varnega gibanja v gorah pozimi in varstva pred snežnimi plazovi
- Vzdrževanje vremenskih postaj, kamer in meritvenega droga na območju Zelenice
- Analiza plazovnih nesreč

ZRC SAZU Geografski inštitut Antonia Melika (GIAM; Miha Pavšek, Matej Lipar, Jure Tičar, Matija Zorn)

Redne aktivnosti na ledenikih pod Triglavom in Skuto

- Redna izmera površine in snemanje z brezpilotnim letalnikom;
- Nadaljevanje samodejnega fotografiranja Triglavskega ledenika s Kredarice (kamera Triglavski ledenik - <http://ktl.zrc-sazu.si/>).

Druge aktivnosti, povezane z meritvami snega in ledu

Triglavski ledenik in Ledenik pod Skuto:

- Izotopske raziskave snega in ledu – nadaljevanje sodelovanja z IJS.
- Snemanje dokumentarnega filma na ledeniku pod Skuto za nemško TV-postajo Arte (15.–16. 7. 2024).
- Predavanja o slovenski kriosferi, obeh ledenikih in ledeniških razmerah po svetu, snežnih plazovih v Sloveniji (EGEA/Regionalni kongres Euromed, Simpozij SMD, Nacionalna delavnica Izboljšanje zmogljivosti upravljanja z vodnimi viri, OŠ Majde Vrhovnik ... in objave v medijih (Politico, STA-znanost, RTV SLO – Val 202 /Frekvenca-X ...) .

Drugo:

- Obsežno terensko delo v okviru projekta **Podpora rekonstrukciji holocenskega podnebja z visokoločljivimi kriosferskimi podatki iz kraških ledenih jam v Sloveniji** v Snežni jami pod Raduho in Velki ledeni jami v Paradani.
- Spremljanje klimatskih parametrov v **Snežni jami na planini Arto, Velki ledeni jami v Paradani, Ivačičevi jami ter Ledeni jami pri Planini Viševnik**.
- Snemanje dokumentarnega filma o podnebnih spremembah in ledenih jamah za nemško TV-postajo Arte (1. – 2. 9. 2024).
- Sodelovanje v okviru EGEA Euromed regionalnega kongresa – Kranjska Gora, (23. 4. 2023) – predavanja in terensko delo.
- Sodelovanje v okviru **Ledeniške karavane**, 5. etapa/Ledeniki Julijskih Alp (2.–3. 9. 2024) v organizaciji CIPRA Italia in NVO Legambiente (Italija.)

Kamera Triglavski ledenik 10. 9. 2024

Ledenik pod Skuto, posnetek brezpilotnega letalnika
22. 10. 2024

ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika

(GIAM; Miha Pavšek, Matej Lipar, Jure Tičar, Matija Zorn)

Projekti:

- Aplikativni raziskovalni projekt od leta 1946 naprej: **Preučevanje slovenskih ledenikov** (v okviru Infrastrukturnega programa ZRC SAZU GIAM , ki ga sofinancira ARIS). **Partnerji:** ZRC SAZU Inštitut za raziskovanje krasa. **Trajanje:** od 1946 dalje.
- Temeljni raziskovalni projekt **Vpliv novih podnebnih razmer na snežne plazove v Sloveniji**. V okviru projekta se na temelju analize meteoroloških in lavinskih razmer ter uporabe posnetkov optičnih kamer ocenjuje pogostost pojavljanja snežnih plazov ter se ocenjuje vpliv podnebnih sprememb na lavinsko nevarnost. Rezultati se preverjajo z dendrokronološkimi analizami. **Partner:** Gozdarski inštitut Slovenije. **Trajanje:** oktober 2022–september 2025; ARIS J6-4627.
- Temeljni raziskovalni projekt **Podpora rekonstrukciji holocenskega podnebja z visokoločljivimi kriosferskimi podatki iz kraških ledenih jam v Sloveniji**. Namen raziskave je oceniti dinamiko nedavnih sprememb ledenih mas v jamah, ki odražajo podnebne spremembe v holocenu, in rekonstruirati paleoklimatske zapise iz obstoječega ledu v kraških ledenih jamah v Sloveniji na podlagi visokoločljivih izotopskih in ostalih glaciokemičnih analiz ter datacij. **Partnerji:** Inštitut Jožef Stefan, Odsek za znanosti o okolju; Byrd Polar and Climate Research Center, School of Earth Sciences, Ohio State University, ZDA; Institute of Nuclear Research, Eötvös Loránd Research Network, Debrecen, Madžarska; Oddelek za lesarstvo, Biotehniška fakulteta, Univerza v Ljubljani. **Trajanje:** oktober 2023–september 2026; ARIS J6-50214.
- Temeljni raziskovalni projekt **Podledeniški karbonatni sedimenti – nov vir za preučevanje obstoja ledenikov v glaciokraškem okolju**. Namen projekta je ugotoviti, ali ledeniki v jugovzhodnih Alpah v Sloveniji izginjajo prvič v holocenu in katere so pospeševalne komponente, saj so bile za atlantski podnebni optimum globalno značilne višje temperature kot danes. To bo doseženo s preučevanjem podledeniških karbonatnih sedimentov, ki so bili razkriti na goli obrušeni apnenčasti površini v neposredni bližini Triglavskega ledenika in Ledenika pod Skuto. **Partnerji:** Inštitut Jožef Stefan, Odsek za znanosti o okolju. **Trajanje:** oktober 2021–september 2025; ARIS J6-3141.

ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika

(GIAM; Miha Pavšek, Matej Lipar, Jure Tičar, Matija Zorn)

VAL 202 | SPORED | PODKASTI | EKIPA | FREKVENCE | KONTAKT

05. 12. 2024 27 min

Slovo ledenikov: Kako bodo videti Alpe brez belega klobuka?

Visoko v Alpah se dogaja nekaj, kar je še nedolgo nazaj veljalo za nepredstavljivo. Ledeniki, stoletja stabilni in mogočni, se talijo s hitrostjo, ki presega vse, kar smo videli doslej. Po ocenah znanstvenikov naj bi do konca stoletja izginilo več kot 90 % alpskih ledenikov – samo letos so Švicarski izgubili kar 2,5 % svoje prostornine. Pred stoletjem je bilo na območju Švica več kot 4.000 ledenikov, danes jih ostaja le še četrtna.

Slovenija premore dva mikro ledenika. Triglavskega in ledenik pod Skuto, ki sta zaradi topilih tallinov sezona tik pred izginotjem. Taljenje prinaša številne posledice: motnje v oskrbi s pitno vodo, večja ranljivost za naravne nesreče in naraščajočo nevarnost za obiskovalce gora.

Sogovorniki:
mag. Miha Pavšek, višji strokovnoraziskovalni asistent, ZRC SAZU Geografski inštitut Antonia Melika
dr. Jure Tičar, znanstveni sodelavec, ZRC SAZU Geografski inštitut Antonia Melika
dr. Renato Roberto Colucci, raziskovalec, italijanski Nacionalni svet za raziskave, Inštitut za polarne znanosti

Neža Borković

Frekvenca X

LEDENIŠKA KARAVANA

PETI DNEVNIK

10. AVGUST 2024, OB 10. AVGUSTA IN 11. SEPTEMBER 2024

Pravilnosti za izdelovanje karbonatnih in dolomitskih ledenikov na skrajnih severnih polarnih predeluah. Ledeniška karavana je raziskovalna in edukacijska potovanja v Alpe in Karavanki. Vsi delavnici in predavanji so na slovenskem jeziku. Ledeniška karavana je organizirana v sklopu projekta LEDENIŠKA KARAVANA, ki ga finanči Evropska unija. Projekti je vodil dr. Renato Roberto Colucci, italijanski Nacionalni svet za raziskave, Inštitut za polarne znanosti. Ledeniška karavana je organizirana v sklopu projekta LEDENIŠKA KARAVANA, ki ga finanči Evropska unija. Projekti je vodil dr. Renato Roberto Colucci, italijanski Nacionalni svet za raziskave, Inštitut za polarne znanosti.

Pomembnejše objave:

- LIPAR, M., LOJEN, S., BREG VALJAVEC, M., ANDRIČ, M., ŠMUC, A., LEVANIČ, T., TIČAR, J., ZORN, M., FERK, M. (2024). Holocene climate variability in Slovenia : a review = holocenska podnebna spremenljivost v Sloveniji : pregled. *Acta geographica Slovenica* 64(2):7-40. <https://doi.org/10.3986/AGS.12798>

Elaborati in aplikacije:

- CIGLIČ, R., HRVATIN, M., KOMAC, B., ŠTAUT, L., VOLK BAHUN, M. in ZORN, M. (2024). **Geografski atlas naravnih nesreč v Sloveniji : GANNS.** ZRC SAZU, Ljubljana: Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Ljubljana, <https://giam.zrc-sazu.si/sl/zbirka/geografski-atlas-naravnih-nesrec-v-sloveniji>.

ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika

(GIAM; Miha Pavšek, Matej Lipar, Jure Tičar, Matija Zorn)

Objave v medijih:

- CAMACHO, "A.J." F. (2024). **Slovenia was the first country to lose its last glacier. Then came Venezuela.** Climatewire . Politico LLC, , <https://www.eenews.net/articles/slovenia-was-the-first-country-to-lose-its-last-glacier-then-came-venezuela/>, Bruselj (Belgija), 20. 5.
- UDOVČ, L., (2024): **Slovenija svoje ledenike izgubila že v 80. letih prejšnjega stoletja.** STA znanost, Ljubljana, 14. 6., <https://znanost.sta.si/3311870/slovenija-svoje-ledenike-izgubila-ze-v-80-letih-prejsnjega-stoletja>.
- BORKOVIČ, N. (oseba, ki intervjuva), PAVŠEK, Miha (intervjuvanec), TIČAR, Jure (avtor, intervjuvanec), COLUCCI, Renato Roberto (intervjuvanec). **Slovo ledenikov - kako bodo videti Alpe brez belega klobuka?** RTV Slovenija, RA SLO-Val 202, oddaja Frekvenca X, 5. 12. <https://val202.rtvslo.si/podcast/frekvenca-x/31057643/175091783>.
- GERDEN, T. (oseba, ki intervjuva), TIČAR, Jure (intervjuvanec). **Snežna jama na Raduhi se je v 2,8 milijona let dvignila za več kot 700 m.** RTV Slovenija, ARS, Podobe znanja, 13. 9. <https://ars.rtvslo.si/podcast/podobe-znanja/526/175071718>.
- AHČIN, M. **Podzemni led v slovenskih ledenih jamah zaradi podnebnih sprememb hitro izginja.** STA znanost. 13. 10. <https://znanost.sta.si/3332127/podzemni-led-v-slovenskih-ledenih-jamah-zaradi-podnebnih-sprememb-hitro-izginja>.
- G. K. **Podzemni led v slovenskih ledenih jamah zaradi podnebnih sprememb izginja.** MMC RTV SLO, 13. 10. <https://www.rtvslo.si/okolje/podzemni-led-v-slovenskih-jamah-zaradi-podnebnih-sprememb-izginja/724157>.
- **Dogajanje v jamah skrbi : dragocene informacije nam dobesedno izginjajo pred očmi.** N1. 13. 10. <https://n1info.si/novice/slovenija/dogajanje-v-jamah-skrbi-dragocene-informacije-nam-dobesedno-izginjajo-pred-ocmi/>.
- **Znanstveniki objavili najbolj pregledno študijo o podnebnih spremembah v Sloveniji doslej.** STA znanost. 5. 6. <https://znanost.sta.si/3306034/znanstveniki-objavili-najbolj-pregledno-studijo-o-podnebnih-spremembah-v-sloveniji-doslej>.

ZRC SAZU Geografski inštitut Antona Melika

(GIAM; Miha Pavšek, Matej Lipar, Jure Tičar, Matija Zorn)

Izbrana predavanja:

- TIČAR, J. (2024). **Revealing the potential of the subterranean cryosphere: the case of Slovenia.** Centre for Ice, Cryosphere, Carbon and Climate, UiT The Arctic University of Norway, Tromsø, 15. 3.
- PAVŠEK, M. (2024). **Triglav Glacier and climate changes.** EGEA, Euromed regionalni kongres, Kranjska Gora, 23. 4.
- TIČAR, J. (2024). **A hidden potential of the subterranean cryosphere: the case of Slovenia.** EGEA, Euromed regionalni kongres, Kranjska Gora, 23. 4.
- PAVŠEK, M. (2024). **Redne meritve in dokumentiranje Triglavskega ledenika 1946–2024 in pomen sodelovanja z ARSO.** Meteorološke merite nekoč in danes, Simpozij Slovenskega meteorološkega društva, Ljubljana, 4. 6.
- ZORN, M., LIPAR, M., FERK, M., COF, K., ČRETNIK, J. (2024). **Subglacial carbonate deposits - a new source for studying glaciers in a glaciokarst environment.** 35th International Geographical Congress, Dublin, 25. 8.
- PAVŠEK, M. (2024). **The Triglav glacier yesterday and today – what about tomorrow?** Bilateralna konferenca (SLO-IT) Life in the Ice and Life from the Ice, Changing Glacial Ecosystems, Trenta, 2. 9.
- ZORN, M. (2024) **Nestajuča kriosfera u Sloveniji.** 6. kongres geografov Bosne in Hercegovine, Sarajevo, 19. 9.
- CIGLIČ, R., ČONČ, Š., FERK, M., HRVATIN, M., LIPAR, M., LOJEN, S., NAGODE, K., PAVŠEK, M., ŠTAUT, I., TIČAR, J., VREČA, P., ZORN, M. in ZULIANI, T. (2024). **Izotopski odtisi v ledu.** Izboljšanje zmogljivosti upravljanja z vodnimi viri, Nacionalna delavnica, Ljubljana, 2. 10.
- ZORN, M. (2024) **Recent climate and hydrological trends and their consequences in Slovenia.** Centre de Recherche en Agropastoralisme CRAPast, Université Ziane Achour Djelfa, Djelfa, 21. 11.

Geodetski inštitut Slovenije (GI)

Aktivnosti:

Preučevanje slovenskih ledenikov in snežišč s pomočjo različnih arhivskih posnetkov, arhivskih posnetkov Cikličnega aerofotografinja Slovenije, satelitskih posnetkov ter drugih gradiv.

Sodelovanje v temeljnih raziskovalnih projektih ARIS:

- J6-4634: Razumeti krioturbacijo – do boljših napovedi usode ogljika iz talečega permafrosta s pomočjo kraških jam (CryoKarst), 2022–2025, vodi Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU
- J7-50095: Prostorsko-časovni algoritmi za ocenitev mikroklimatskih parametrov (SAMPA), 2023–2026, vodi UM Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko

Predstavitev:

- Triglav Čekada, M. (2. 9. 2024). *Snowfields of Julian Alps as mean annual temperature indicators*: predavanje na "La Caravana dei Ghiacciai", 2024, Legambiente Alpi, TNP Trenta.
- Triglav Čekada, M., Lamovec, P. (2024). *Snežišča okoli Prisojnika iz spletnih kamер*. V: Kuhar, M. (ur.), et al. Raziskave s področja geodezije in geofizike 2023 : zbornik del : 29. srečanje Slovenskega združenja za geodezijo in geofiziko, Ljubljana, 1. februar 2024. Ljubljana. https://fgg-web.fgg.uni-lj.si/SUGG/referati/2024/SZGG_2024_TriglavCekada_Lamovec.pdf

Mentorstva diplomantom na temo ledenikov in snežišč:

- Matko, A. (2024). *Preučevanje snežišč v Martuljških gorah z interaktivno metodo orientacije posameznih fotografij*. Diplomsko delo. UL FGG.

Geodetski inštitut Slovenije
10. april · 5

👉 Poziv vsem fotografom in ljubiteljem narave!

✉️ Izščemo fotografije Martuljške skupine iz poletnih mesecev, iz preteklih let ali desetletij. Pomembni so točen datum nastanka fotografije in približen opis lokacije. Če imate kakršnokoli gradivo, ki bi lahko bilo koristno za naš projekt in ste pripravljeni deliti z nami, vas vladno prosimo, da ga pošljete na: tanja.skumavc@gis.si.

⚠️ Zahvaljujemo se vam za vaš čas in trud pri brkanju po vaših arhivih ter podporo in sodelovanje pri projektu.

Planinska zveza Slovenije Občina Kranjska Gora Kranjska Gora KAM V HRIBE Gorska Reševalna Zveza Slovenije gore-ljudje.net Slovenski planinski muzej Planinsko društvo Gozd Martuljek Hribovci.si Planinski vestnik

Zbiranje fotografij prostovoljev v okviru projekta SAMPA.